

EU:n kiertotalouspaketti ja kiertotalouden lainsäädäntö

Keski-Suomen kiertotalousmessut
21.09.2023

Johtava tutkija Petrus Kautto
Kiertotalousratkaisut
Suomen ympäristökeskus

Osin Taina Nikulan, Sirje Stenin ja Anna-Maija
Pajukallion (YM) esityksiin perustuen

Sääntely-ympäristö systemisen muutoksen mahdollistajana ja vauhdittajana?

Radikaali muutos vs. vakaa investointi- ja innovointiympäristö

- Kiertotalous radikaalisti nykyisestä poikkeava sosio-tekniinen järjestelmä
- Nykyinen sääntely-ympäristö valtaosin lineaaritalouden aikakaudelta
- Vakaus erityisesti asemansa vakiinnuttaneiden yritysten keskeinen tavoite
 - Pelisäännöt markkinoilla toimimiselle
 - Sääntelyn tuottama vakaus kehittyy samanaikaisesti sen rajausten kanssa
- Investoinnit lukitsevat suunnan seuraaviksi vuosiksi ja vuosikymmeniksi: kiertotalouden kestävyys arviointi

EU:n kiertotalouspaketit

EU:n kiertotalouspaketit

Kiertotalouspaketti I (30.3.2022)

- Komission tiedonanto Kestävien tuotteiden politiikasta: Kestävistä tuotteista normi
- Kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva asetus
- Tekstiilistrategia
- Rakennustuoteasetuksen tarkistus
- Lainsäädäntöehdotuksen kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä vihreässä siirtymässä

EU:n kiertotalouspaketit

Kiertotalouspaketti II (30.11.2022)

- Biohajoavia, biopohjaisia ja kompostoituvia muoveja koskeva EU:n politiikkakehys
- Asetusehdotus pakkauksista ja pakkausjätteestä

Kiertotalouspaketti III (20.3.2023)

- Direktiiviehdotus vihreistä väittämistä
- Direktiiviehdotus tavaroiden korjaamista edistävistä yhteisistä säännöistä (Right to repair)

Kestävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva asetus

- Korvaa ns. ekosuunnitteludirektiivin
- Ympäristövaatimusten asettaminen tuotteille (poikkeuksena ruoka, rehu ja lääkinnälliset tuotteet)
- Uusiin ekologisen suunnittelun vaatimusten kriteereihin kuuluvat tuotteiden kestävyys, korjattavuus ja kierrätettävyys
 - Vaarallisten aineiden käytön rajoittamiseen tuotteissa aiempaa enemmän huomiota
- Tuotteista kiertävämpiä ja energiatehokkaampia niiden koko elinkaaren aikana.
 - Tuotteiden suunnittelussa otettava huomioon raaka-aineiden kierrätettävyys ja valmistuksessa voidaan vaatia vähimmäismäärää kierrätysmateriaalien käyttöä
- Yksityiskohtaiset tuotekohtaiset velvoitteet vahvistetaan Komission delegoiduissa asetuksissa.

Uudelleenkäytettävät ja kierrätettävät pakkaukset

- Pakkausjätteen synnyn ehkäisy: määrän vähentäminen, tarpeettomien pakkausten rajoittaminen ja uudelleenkäytettävien ja -täytettävien pakkausratkaisujen edistäminen.
- ”Suljetun kierron” edistäminen: vuoteen 2030 mennessä kaikkien EU:n markkinoilla olevien pakkausten tulee olla suunniteltu niin, että niiden kierrättäminen taloudellisesti kannattavaa
- Vähennetään primaaristen luonnonvarojen tarvetta ja luodaan hyvin toimivat markkinat sekundäärisille raaka-aineille lisäämällä kierrätysmuovien käyttöä pakkauksissa pakollisten tavoitteiden avulla.

Tavaroiden korjaamista edistävät yhteiset säännöt (Right to repair)

- Kuluttajien oikeus vaatia tuottajilta EU:n lainsäädännön mukaan teknisesti korjattavissa olevien tuotteiden korjausta
 - Suuret kodinkoneet, kuten pesukoneet, astianpesukoneet, jääkaapit ja pölynimurit.
 - Ehdotettu direktiivi ei edellyttäisi, että tuottajien olisi tarjottava korjauspalveluja ilmaiseksi. Korjaus voi olla erillinen, maksullinen palvelu.
- Verkon korjausalausta yhdistäisi kuluttajat korjaus- ja huoltopalvelujen tarjoajiin
- Kuluttajat voivat pyytää korjaajalta *eurooppalaisen korjaustietolomakkeen*, minkä odotetaan helpottavan korjauskustannusten ja -ehtojen arviointia ja korjauspalvelujen tarjoajien vertailua.

Vihreät väittämät

- Tavoitteen varmistaa, että kuluttajat saavat luotettavaa, vertailukelpoista ja todennettavissa olevaa ympäristötietoa tuotteista
 - Selkeät kriteerit sille, miten yritysten olisi todennettava ympäristöä koskevat väitteensä ja merkintänsä.
 - Vaatimukset, joiden mukaan riippumattoman ja akkreditoidun todentajan on tarkastettava nämä väitteet ja merkinnät
- Ehdotuksen kohteena ovat nimenomaiset väittämät, jotka
 - yritykset esittävät vapaaehtoisesti kuluttajille,
 - jotka koskevat tuotteen tai elinkeinonharjoittajan ympäristövaikutuksia, -näkökohtia tai -suorituskykyä.
 - joita ei tällä hetkellä ohjata EU-säädöksin.

Eikä tässä vielä kaikki....

- Kriittisten materiaalien asetus
- Akkuasetus
- Ajoneuvojen kiertotalousasetus
- Taksonomian käyttö, delegoitu asetus kiertotaloudelle
- Jätedirektiivin muutos: tekstiilien tuottajavastuu ja elintarvikejäte

Hallitusohjelma

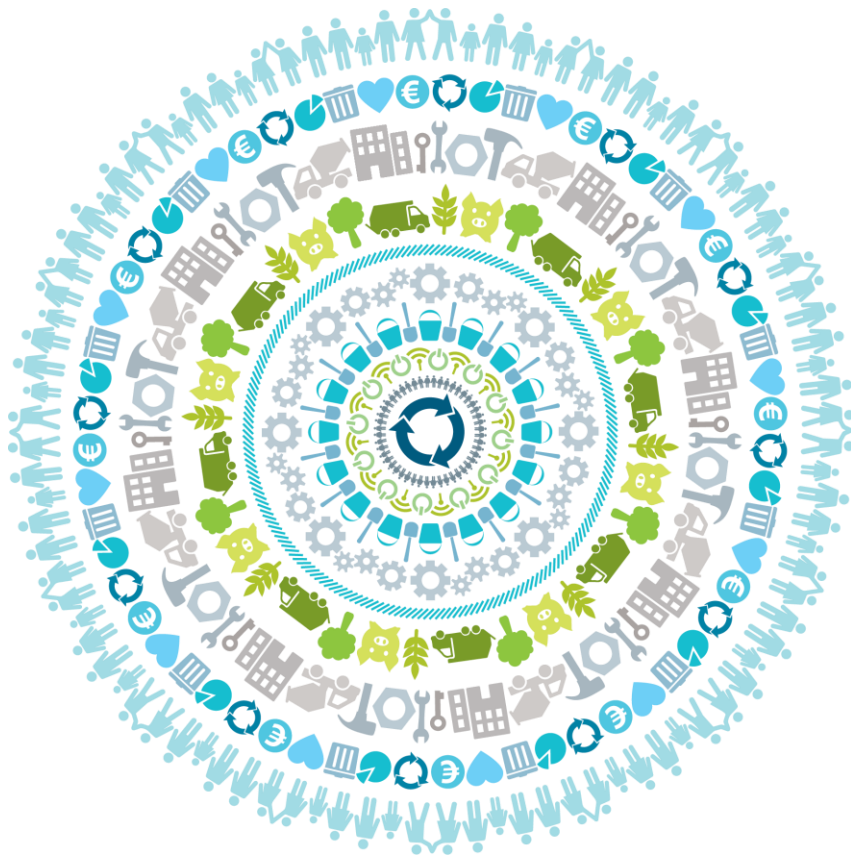

- **Jätelaista kiertotalouslaki?**
 - Jatkuva sääntelyn uudistaminen edellyttää jätelain systematiikan pohdintaa
 - Suhdetta tuotesääntelyyn selkeytettävä (**kohti elinkaarinäkökulmaa**)
 - **Kiertotalouden edistämiseen ja kiertotalousmarkkinoiden avaamiseen liittyvät hallitusohjelmakirjaukset**
 - Kunnan vastuun rajaaminen kotitalousjätteisiin
 - Kilpailuneutraliteettia koskevat kirjaukset
- **Uusiomateriaalien tuotteistamisen sujuvoittaminen**
- **Kaivannaisjättesääntelyn kehittäminen (tavoitteena HE 2025)**

Mitä seuraavaksi?

- Seuraava komissio: Kiertotalouden toimintasuunnitelma III?
- Kiertotalouden ja energiamuuroksen yhteenkietoutuneisuus
- Kiertotalous luontokadon torjunnassa: regeneratiivinen kiertotalous ja luontoposiitiiviset ratkaisut
- Tuotteiden ympäristöjalanjäljen arviointi valtavirtaan

Kiitos!